

i stykker og ælte det på forskellige måder og dermed øver både sine sanser og styrken i hænderne, mens han på dette udviklingstrin ofte slet ikke er interesseret i at fremstille produkter.

Først noget senere vil han begynde at blive optaget af at forme ting, at skabe med hænderne – gerne inspireret af en voksen, som er beskæftiget med sit eget formningsprojekt; men stadig, ofte langt op i børnehaveralderen, er *processen* – at eksperimentere og udforske materialets muligheder – meget væsentlig, og til det behøver de uforstyrret tid og ro.

- *Modellervoks* bruges ofte i stedet for ler i vuggestuer og børnehaver, formodentlig fordi det sviner mindre; men som materiale er det ikke nær så interessant.

Det lægger også i højere grad op til produktfremstilling frem for fordybelse i at udforske og eksperimentere.

10.6 Tegne og male

At udtrykke sig i billeder er en væsentlig aktivitet i børnehaven og for de store børn i vuggestuen. Det almindeligste er at lade børnene sidde på stole rundt om et bord og tegne med farveblyanter på små A4ark; men det stiller nogle krav, der som regel ikke svarer til deres udviklingsniveau.

I overensstemmelse med de generelle udviklingstendenser modnes beherskelsen af håndmotorikken i retningen *indefra/udefter*.

Fig. 10.15. a+b.
Leg med ler fremmer den finmotoriske udvikling.

Fig. 10.16. Små stykker papir »privatiserer« tegneprocessen.

Ved tegneaktiviteter at holde om blyanter, tegnebevægelserne fra derfra ned i håndledet ofte langt ind i børnehavet aktiviteter. Derfor bør på – store tavler, stå til to børn på hver side bordet eller rulles ud.

Store flader inviterer til spil, så tegning eller tæt snak og udveksling grad fremmer »privat

Fig. 10.17. Male på bordet.